

Riigikogu põhiseaduskomisjon
pohiseaduskomisjon@riigikogu.ee

Teie 29.01.2026 e-kiri
Meie 10.02.2026 nr 1-12/10

Välismaalaste seaduse muutmise eelnõu 785 SE

Täname täiendava arvamuse esitamise võimaluse eest.

Jääme eelnevalt esitatud arvamuse juurde ja oleme jätkuvalt seisukohal, et Eestisse välistööjõu lubamine kolmandatest riikidest väljaspool piirarvu peab olema läbipaistev, pikaajalise perspektiiviga sisejulgeoleku murekohti arvestav ja tööturu osapooli kaasav.

EAKL-il ole võimalik nõustuda väitega, et Töötukassa kaasamine kolmandatest riikidest Eestisse sisse toodava tööjõu protsessi oleks bürokraatlik nõue. Eelnõu on koostatud lähtudes ainult ettevõtjate vajadustest. Peaks säilima ka garantii, et kolmandatest riikidest tuuakse tööjõudu siis, kui vabu töökohti ei ole võimalik muul moel täita. Töötukassa kaasamine aitaks kaasa sellele, et vabad ametikohad täidetakse eelkõige Eestis oleva tööjõuga.

Seadus ei peaks võimaldama tööandjal valida endale odavamat välistööjõudu. Eelnõuga ei ole välistatud olukorrad, et tööandjad, kes praegu värbavad tööjõudu piirarvu alusel, hakkavad eelistama loodavat seaduse erisust selleks, et värvata töötajaid väiksema palgakriteeriumiga. Seega näeme, et loodav erisus hakkab mõjutama negatiivselt Eesti tööturгу ja kohalike töötajate palgataset.

Võrdse kohtlemise ja ausa konkurentsi seisukohast on oluline, et kolmandatest riikidest sisse toodavat tööjõudu saaks kasutada ainult need tööandjad, kes täidavad kehtivaid seaduseid. VMS § 180 võimaldab tähtajalisest elamisloa andmisest keelduda, kui on põhjust kahelda tööandja usaldusväärsuses. Samal ajal töövaidluskomisjonides korduvad välismaalastest töötajate nõuded samade tööandjate vastu. Seega on praktikas võimalik tööandjal jätkata oma tegevust, kui ta on jätnud näiteks töötasud maksmata või lõpetanud töölepingu õigusvastaselt. Leiame, et seaduses peaks olema selged alused, mis välistaksid tööandjatel välistööjõu kasutamise, kui tööandja on rikkunud kehtivaid seadusi.

Oleme eelnevalt viidanud tõsiasjale, et välismaalastega seotud töövaidluste arv on kasvutendentsis. Juhul, kui välistööjõu riiki sissetoomise reegleid lihtsustada, siis on olemas eeldused veelgi kiiremaks välismaalastega seotud töövaidluste arvu suurenemiseks. Sellega koos kasvab ka riikliku järelevalve vajadus. Kahjuks eelnõu ega eelnõu seletuskiri selle asjaoluga ei arvesta. Peame oluliseks, et koos reeglite lihtsustamisega peab suurenema ka riiklik järelevalve reeglite täitmise üle.

Kavandatav regulatsioon ei ole tööturu osapooli kaasav. Sotsiaalpartnerite kaasamiseks ei saa lugeda võimaluse andmist esitada arvamust Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu kohta. Juhul, kui riik sooviks, et tööturгу mõjutavad regulatsioonid vastaksid tegelikele vajadustele, siis antaks õigusaktidega võimalus tööturu osapooltel kokku leppida aktuaalseid teemasid kokkulepetega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaia Vask
EAKLi esimees